

Biologicals in de dermatologie

Ellen Liberton

Klassieke behandeling psoriasis

- UVB, methotrexaat, fumaarzuur, ciclosporine
  - Resultaten: Vaak 70 tot 95 % verbetering

Indicatie biologicals/biologics

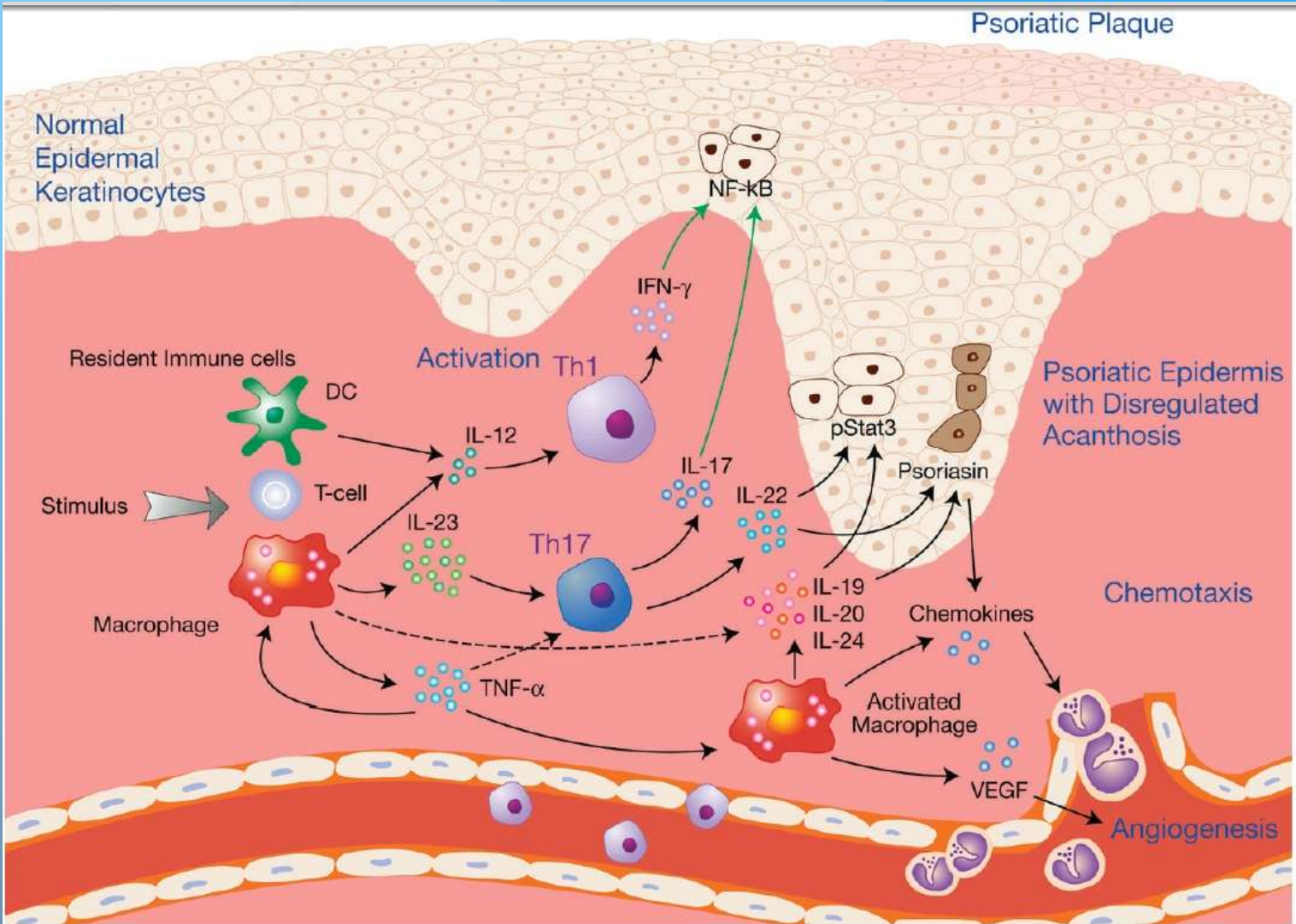
- Ernstige psoriasis vulgaris
- Onvoldoende verbetering op /niet verdragen van:
methotrexaat, ciclosporine,

Vooronderzoek

- Screening op aanwezigheid (latente) tuberculose (mantoux)
- X-thorax
- Hepatitis B/C
- Bloedbeeld; bse, crp, leverenzymen, serumcreatinine Urineonderzoek; urinesediment

Biologicals: aangrijpingspunten

- TNF-alfa antagonisten:
  - etanercept (Enbrel),
  - adalimumab (Humira),
  - infliximab (Remicade)
- IL-12 en IL-23 monoklonaal antilichaam:
  - ustekinumab (Stelara)

Figuur 14: Een schematische weergave van de meest mogelijke pathogeneses van psoriasis. Er wordt gedacht aan een trauma of een bacteriële infectie, waardoor de genetische mutatie tot zijn uiting komt. De trigger leidt tot activatie van T-cellen, dendritische cellen en macrofagen. Deze geactiveerde cellen geven interleukines en chemokines af, wat leidt tot verhoging van NF- κ B, pStat3, psoriasin en VEGF. Dit heeft uiteindelijk tot gevolg dat er keratinocytenlaag groter wordt. DC = dendritische cel; IFN = interferon gamma; IL-5 interleukine 5; NF- κ B = nuclear factor-kappa B; pStat3 = phospho-signal transducer and activator of transcription 3; Th = T-helper-cel; TNF- α = tumor necrosis factor- α ; VEGF = vasculair endotheelcel groeifactor. (19)

Indicaties

- Psoriasis vulgaris en psoriasis artropatica:
  - TNF-a antagonisten + anti-IL17/23
- Hidradenitis suppurativa:
  - TNF-a antagonisten

Behandeling biological

- Toedieningsvorm:
  - etanercept en adalimumab: subcutaan
  - Infliximab: per infuus
  - Ustekinumab: subcutaan

Te verwachten ontwikkelingen

- Biologicals met nieuwe targets
- Andere toedieningsvormen
- Toepassing bij andere huidziektes zoals omalizumab (xolair) bij urticaria

Betekenis voor de huisarts

- Infecties kunnen heftiger verlopen en langer duren
- Geen vaccinatie levend vaccin
- Jaarlijks influenzavaccinatie
- Bij kanker behandeling staken (voor 5 jaar)

Take home message

- Biologicals zijn een belangrijke keuzemogelijkheid bij de behandeling van zeer ernstige psoriasis, maar zijn niet eerste keus
- In de toekomst zullen biologicals ingezet worden bij meerdere huidziekten
- Bij behandeling met biologicals:
  - Behandeling evt. onderbreken bij infectieziekten
  - Bij infectieziekten attent zijn op ernstiger beloop